

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/101/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5921201051
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 08. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5921201051.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členov senátu Mgr. Andreja Kekelyho a Mgr. Márie Kašíkovej v právnej veci navrhovateľiek: 1/ R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, 2/ H. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, t.č. umiestnená Detské centrum Slovensko, o.z., so sídlom Ružomberok, ul. Karola Sidora č. 134, IČO: 30 226 112, 3/ N. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, proti odporcovi: D. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. č. XXX, t.č. vo výkone väzby, Ústav na výkon väzby, Žilina, Hlboká cesta č. 21, zastúpenému splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Zuzanou Baloghovou, advokátkou so sídlom A., ul. G. č. XX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní povinného proti uzneseniu Okresného súdu Okresného súdu Ružomberok č. k. 5C/8/2021-13 zo dňa 11. júna 2021, takto

rozhodol:

uznesenie okresného súdu

vo výrokoch I., III., IV. vo vzťahu k navrhovateľke 1/ potvrdzuje,
vo výroku II. vo vzťahu k navrhovateľke 1/ mení tak, že odporca je povinný dočasne sa nepribližovať k navrhovateľke 1/ na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov, s výnimkou prípadov, keď to bude nevyhnutne potrebné za účelom uskutočnenia procesných úkonov pred štátnymi orgánmi Slovenskej republiky a vo zvyšnej časti návrh navrhovateľky 1/ zamietá.

Uznesenie okresného súdu vo vzťahu k navrhovateľke 2/ a navrhovateľke 3/ zrušuje a konanie z a s t a v u j e .

Navrhovateľka 1/ má voči odporcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 5C/8/2021-13 zo dňa 11.06.2021 rozhodol, že odporca je povinný dočasne nevstupovať do rodinného domu súpisné číslo XXX, postaveného na parcele CKN 39/1 a na pozemky parcelné číslo CKN 39/1 o výmere 99 m² - zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo CKN 39/2 o výmere 241 m² - zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo CKN 39/3 o výmere 117 m² - zastavané plochy a nádvoria a parcelné číslo CKN 40 o výmere 707 m² - záhrady zapísané na LV č. XXX k.ú. L., obec L., okres A. (ďalej len „označené nehnuteľnosti“ (výrok I.). Odporca je povinný dočasne sa nepribližovať k navrhovateľkám v 1., 2 a 3. rade na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov, s výnimkou prípadov, keď to bude nevyhnutne potrebné za účelom uskutočnenia procesných úkonov pred orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi Slovenskej republiky (výrok II.). Odporca je povinný dočasne nekontaktovať navrhovateľky v 1., 2. a 3. rade písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami (výrok III.). Navrhovateľka je povinná v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia proti odporcovi podať žalobu vo veci samej týkajúcu úpravy vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov - rodinnému domu súpisné číslo XXX, postaveného na parcele CKN 39/1 a pozemkom parcelné číslo CKN 39/1 o výmere 99 m² - zastavané plochy a nádvoria, parcelné číslo CKN 39/2 o výmere 241 m² - zastavané plochy

a nádvoria, parcelné číslo CKN 39/3 o výmere 117 m² - zastavané plochy a nádvoria a parcelné číslo CKN 40 o výmere 707 m² - záhrady zapísané na LV č. XXX k.ú. L., obec L., okres A.. V prípade, že žaloba nebude v stanovenej lehote podaná, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší. To platí aj v prípade, ak bude žaloba odmietnutá alebo zamietnutá alebo ak bude konanie vo veci samej zastavené (§ 336 ods. 3, 4, § 335 CSP) (výrok IV.). Súd navrhovateľke voči odporcovi priznáva nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok V.).

Rozhodnutie odôvodnil tým, že návrhom doručeným súdu dňa 10.6.2021 o 10.20 hod. žiadala navrhovateľka o nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania podľa § 325 ods. 1, 2 písm. e/, h/, g/ zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“, ktorým súd odporcovi nariadi, aby nevstupoval do označených nehnuteľností, aby sa nepribližoval k navrhovateľke 1/, navrhovateľke 2/ a navrhovateľke 3/ na vzdialenosť menej ako 30 metrov s výnimkou procesných úkonov vedených pred orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi Slovenskej republiky a aby navrhovateľku 1/, navrhovateľku 2/ a navrhovateľku 3/ nekontaktoval písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami. Navrhovateľka 1/ návrh odôvodnila tým, že odporca je jej manželom a otcom navrhovateľiek 2/ a 3/ pričom poukázala na to, že tento dlhodobo na nich pácha psychické a fyzické násilie, maloletej navrhovateľke 2/ podáva alkoholické nápoje, odopiera im spánok, žijú pod permanentným stresom a strachom, neustále sa im vyhráža a ponižuje ich. Dodala, že bola týraná a ponižovaná počas 25 rokov manželstva, boli bité aj jej deti. V minulosti bol za uvedené správanie odporca vo väzbe za týranie blízkej a zverenej osoby, konanie však bolo zastavené lebo vinu vzala na seba, aby mali druhú šancu na život. Následne sa násilie začalo stupňovať a to hlavne vo vzťahu k staršej dcére G.. Začal ubližovať aj navrhovateľke 2/, dal jej piť alkohol a kupoval cigarety, psychicky je na tom zle, prestala sa učiť, nevie komu má veriť, začala sa rezať a vyhrážať samovraždou, pričom teraz je umiestnená v detskom centre pomoci. Navrhovateľka 1/ tiež uviedla, že ani už nevládala, chcela spáchať samovraždu, nech má od všetkého pokoj, ale rozhodla sa bojovať za svoj život a životy svojich detí. Podala na odporcu trestné oznámenie a na základe neho bolo začaté trestné stíhanie pre obvinenie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby (ČVS: ORP-103/VYS-RK-2021). Na základe rozhodnutia súdu sp. zn. 2Tp/5/2021 bol odporca dňa 15.05.2021 vzatý do väzby.

Pri rozhodnutí súd vychádzal z ust. § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, 2 písm. e/, g/, h/, § 326, § 328 ods. 1, § 336 ods. 1, 2 C. s. p. Následne konštatoval, že mal z návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako aj listín predložených k návrhu preukázané, že tento je v celom rozsahu dôvodný. Z predloženého LV č. XXX k.ú. L. vyplýva, že navrhovateľka 1/ a odporca sú vlastníkami označených nehnuteľností v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, teda mal osvedčené vlastnícke a užívacie právo odporcu k spoločným nehnuteľnostiam, kde majú navrhovateľky 1/ - 3/ bydlisko. Uznesením Okresného súdu Ružomberok sp. zn. 2Tp/5/2021 zo dňa 17.05.2021 bol odporca vzatý do väzby s tým, že väzba začína od 15.05.2021. Z odôvodnenia predmetného uznesenia mal preukázané, že vyšetrovateľ Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície v Ružomberku uznesením č. ČVS:ORP-103/VYS-RK-2021 z 10.05.2021 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začal voči odporcovi trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, d/, Trestného zákona a týmto uznesením súčasne podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku mu vzniesol obvinenie z uvedeného zločinu na skutkovom základe uvedenom v predmetnom uznesení. Ďalej mal preukázané, že prokurátor Okresnej prokuratúry Ružomberok podal na súd dňa 16.05.2021 návrh na vzatie obvineného (odporcu) do väzby, ktorý odôvodnil tým, že tento ako obvinený už bol v r. 2003 väzobne trestne stíhaný vyšetrovateľom bývalého Okresného úradu justičnej polície PZ v Ružomberku pod č. ČVS:OUJP-342/2003 pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/, d/ Trestného zákona účinného do 31.12.2005, ktorého sa mal dopúšťať a to voči svojej manželke - navrhovateľke 1/ a ich deťom W., L. a G. N. približne od r. 1998 do 22.10.2003, kedy bol zadržaný a následne dňa 23.10.2003 sudcom vzatý do väzby. Na základe zmeny svedeckých výpovedí poškodenej - navrhovateľky 1/ a jej brata G. G. bol obvinený (odporca) prokurátorom dňa 25.11.2003 prepustený z väzby na slobodu a napokon vyšetrovateľ policajného zboru jeho trestné stíhanie pre uvedený trestný čin zastavil dňa 30.03.2004 uznesením podľa § 172 ods. 1 písm. a/ Trestného poriadku účinného do 31.12.2005. Podľa názoru prokurátora zabezpečené dôkazy vo vyšetrovacom spise nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie a súčasne aj vznesené obvinenie, bol spáchaný, má znaky zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/, b/, d/, ods. 3 písm. d/ Trestného zákona s použitím ustanovenia § 138 písm. b/ Trestného zákona a že tento skutok spáchal obvinený žalovaný. Dodal, že v súčasnom štádiu prípravného konania existujú u obvineného (odporcu) dôvody väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Trestného poriadku a sú splnené všetky formálne i materiálne podmienky jeho väzby. Po vyhodnotení všetkých doteraz zistených okolností v predmetnej trestnej veci dospel k záveru, že u obvineného (odporcu) existuje dôvodná a vážna obava, že v prípade, že by

bol prepustený na slobodu, bude pokračovať v páchaní násilnej trestnej činnosti voči svojej manželke (navrhovateľke 1/) aj ich dcéram (navrhovateľkám 2/ a 3/), nakoľko má stále prístup do spoločnej domácnosti v mieste ich trvalého bydliska, a to verbálne i fyzicky, prípadne že dokoná čin, ktorým manželke (navrhovateľke 1/) hrozil a bude sa jej chcieť nejakým spôsobom odplatiť, prípadne ju tiež ovplyvniť, ako sa to stalo aj v minulosti. Tento záver vyplýva z faktu, že obvinený (odporca) často požíva alkoholické nápoje a pod ich vplyvom býva agresívny a poškodená (navrhovateľka 1/) má strach, že by tento mohol vyhrážky naplniť. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti mal súd za to, že je nevyhnutné ochrániť obeť trestného činu pred prípadnými ďalšími útokmi obvineného (odporcu) a zabrániť mu v ďalšom páchaní trestnej činnosti domáceho násillia voči jeho manželke (navrhovateľke 1/) a dcéram (navrhovateľkám 2/ a 3/) a v dokonaní činu, ktorým hrozil, v tom, aby pôsobil na svedkov, o čo sa už pokúsil sám i prostredníctvom iných osôb a maril tak objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie a tiež v tom, aby neušiel alebo sa neskrýval v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu alebo trestu. Z predmetného uznesenia mal súd ďalej preukázané, že v spise sa nachádzajú kópie listov z predchádzajúceho trestného konania prostredníctvom ktorých obvinený (odporca) pôsobil na svoju manželku (navrhovateľku 1/), aby zmenila svoju výpoveď, aj v súčasnom konaní boli zistené skutočnosti, že sa tento snažil ovplyvniť opísanie skutočností svojou maloletou dcérou (navrhovateľkou 2/), ktorá v konaní vypočutá nebola, ktoré skutočnosti svedčia o tom, že obvinený (odporca) má snahu pôsobiť na svedkov alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné konanie. Existuje preto dôvodná obava, že by mohol pôsobiť práve na ňu za účelom vykreslenia jeho osoby a opísaných skutkov v inom svetle ako i, obvinený (odporca) bude pokračovať v páchaní násilnej trestnej činnosti voči svojej manželke (navrhovateľke 1/) aj ich dcéram (navrhovateľkám 2/ a 3/).

Podľa súdu v tomto prípade strach o život a obava z konania odporcu, pre ktoré bol aj vzatý do väzby, dostatočne osvedčujú naliehavosť a potrebu nariadenia navrhovaného neodkladného opatrenia, ktorého účelom je zabránenie akejkoľvek forme násillia poskytnutím okamžitej ochrany. Navrhovateľka 1/ dostatočne osvedčila, že vzťahy medzi účastníkmi si vyžadujú úpravu, dostatočne preukázala skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť a neodkladnosť návrhu na nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia, preto jej návrhu vyhovel. Aktuálne, aj pokiaľ je odporca vo väzbe, nemožno predpokladať výsledok trestného konania, ani koniec trvania väzby, keď z odôvodnenia uznesenia o vzatí do väzby mal súd preukázané, že aj minulosti došlo na základe zmeny svedeckých výpovedí poškodenej (navrhovateľky 1/) a jej brata G. G. k prepusteniu menovaného z väzby na slobodu. Súd preto uložil odporcovi povinnosť dočasne nevstupovať do označených nehnuteľností, ktorého je odporca spolu s navrhovateľkou 1/ bezpodielovým spoluvlastníkom. Z rovnakého dôvodu uložil odporcovi povinnosť dočasne sa nepribližovať k navrhovateľkám 1/, 2/, 3/ na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov, s výnimkou prípadov, keď to bude nevyhnutne potrebné za účelom uskutočnenia procesných úkonov pred orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi Slovenskej republiky, kedy pre ďalšie úkony uvedených orgánov môže byť nevyhnutná prítomnosť oboch účastníkov, kde nebude možné danú vzdialenosť zo strany odporcu dodržať. Je predpoklad, že uvedené úkony budú prebiehať v prostredí, kde pri zachovaní potrebných opatrení, bude zabezpečená dostatočná ochrana navrhovateľiek aj pri menšej vzdialenosti. Odporcovi uložil tiež povinnosť dočasne nekontaktovať navrhovateľky 1/, 2/, 3/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami, keď aktuálne mal súd osvedčené, že takáto úprava pomerov medzi stranami je nevyhnutná aj pokiaľ je tento vo väzbe, a to aj za účelom obmedzenia jeho vplyvu na ne a za účelom stabilizácie psychického stavu navrhovateľiek, osobitne vo vzťahu k maloletým deťom. Vzhľadom na to, že predmetným neodkladným opatrením nie je možné dosiahnuť trvalú úpravu pomerov, keďže zákon jednoznačne stanovuje, že ide o dočasné obmedzenie vstupu do obydliá, súd uložil navrhovateľke povinnosť v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia proti odporcovi podať žalobu vo veci samej ohľadne úpravy vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov. V prípade, že žaloba nebude v stanovenej lehote podaná, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší vo všetkých jeho výrokoch. To platí aj v prípade, ak bude žaloba odmietnutá alebo zamietnutá alebo ak bude konanie vo veci samej zastavené (§ 336 ods. 3, 4, § 335 C. s. p.).

Nakoľko navrhovateľka mala vo veci úspech v plnom rozsahu, súd o trovách konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. a priznal jej voči odporcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Proti uzneseniu okresného súdu podal odvolanie odporca prostredníctvom splnomocneného zástupcu považujúc rozhodnutie za nesprávne ako po vecnej tak i po právnej stránke. V prvom rade poukázal na skutočnosť, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľka 1/ podala aj v mene svojich maloletých dcér. Podľa neho ich pri tomto právnom úkone ako matka nemohla zastupovať pre rozpor jej záujmov a záujmov maloletých detí a to odvolávajúc sa na ust. § 31 ods. 1, 2 zák. č.

36/2005 Z. z. o rodine, ďalej len „Zákona o rodine“. Pri podaní návrhu mal maloleté deti zastupovať opatrovník. Ďalej odporca dôrazne odmietal tvrdenia navrhovateľky 1/ ohľadom jeho správania sa k nej či deťom. Za nutné považoval, aby sa súd pri rozhodovaní o odvolaní oboznámil s vyšetrovacím spisom Okresného riaditeľstva PZ, odboru kriminálnej polície, ČVS: ORP-103/VYS-RK-2021 najmä s výpoveďou navrhovateľky 2/. Táto je t.č. umiestnená v Detskom centre Slovensko, teda ani nebýva v rodinnom dome, do ktorého mu súd uložil, aby nevstupoval. Podľa odporcu navrhovateľka 2/ nepotvrdila, že by sa on voči nej dopustil trestného konania, skôr naopak uviedla problémy vo vzťahu s jej matkou - navrhovateľkou 1/. Okrem toho navrhovateľka 1/ zámerne uvádzala tvrdenia, že „pácha psychické a fyzické násilie, maloletej podáva alkoholické nápoje, odopiera im spánok, žijú pod permanentným stresom a strachom, neustále sa im vyhráňa a ponižuje ich“ v prítomnom čase, aby vyvolala dojem, že takémuto konaniu čelia neustále. V skutočnosti k takémuto konaniu z jeho strany nedochádzalo a v čase kedy podával návrh, bol už takmer mesiac vo väzbe. V súvislosti so žiadosťou o oboznámenie sa s vyšetrovacím spisom uviedol, že jeho súčasťou je aj nahrávka telefonického rozhovoru dňa 25.01.2021 medzi navrhovateľkou 1/ a plnoletou dcérou G., z ktorej prepisu vyplývalo, že táto dlhodobo plánovala sa ho zbaviť, pohnútkou jej konania bola žiarlivosť a pomsta. Uviedla v nej, že jej manžel skončí v base, že dom je jej, a on odíde alebo skončí v base, na dom jej nesiahne a pod. Dôkazom je aj to, že navrhovateľka 1/ návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podala po tom, čo bol on vzatý do väzby. Ďalej odporca uviedol, že zo samotného návrhu ako ani z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé v čom má spočívať potreba bezodkladne upraviť pomery v zmysle podaného návrhu keď on je vo väzbe, navrhovateľku 1/ ani deti nemá ako kontaktovať ani sa k nim približovať. Nenastala preto situácia, ktorá by si vyžadovala okamžitý zásah súdu a preto nariadené neodkladné opatrenie možno vnímať ako neprímeraný zásah do jeho práv. Tvrdil tiež, že prerušil kontakt s navrhovateľkou 1/ ešte predtým ako bol vzatý do väzby tým, že odišiel bývať k dcére G. zvažujúc podanie návrhu na rozvod, čo bolo spúšťačom podania trestného oznámenia zo strany navrhovateľky 1/ a dôvodom bola pomsta a žiarlivosť z jej strany. Podľa odporcu nie je daná žiadna hrozba navrhovateľke 1/ ako ani navrhovateľkám 2/ a 3/ z jeho strany, ani nie je nijako ohrozená ich duševná a telesná integrita. Dôkazom, že navrhovateľke 1/ ide len o riešenie majetkových otázok je aj to, že doposiaľ nepodala na súd návrh na rozvod manželstva či úpravu práv a povinností rodičov k deťom na čas do rozvodu. Odporca žiadal odvolací súd, aby podľa § 388 C. s. p. odvolaním napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

3. Navrhovateľka 1/ vo vyjadrení k odvolaniu odporcu k jeho argumentácii ohľadom potreby zastúpenia maloletých navrhovateľiek 2/ a 3/ kolíznym opatrovníkom uviedla, že účelom inštitútu neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie vyžadujúcej okamžitý zásah súdu. Čakať preto na ustanovenie či už procesného alebo kolízneho opatrovníka by mohlo zmariť účel nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým je v tomto prípade ochrana života, zdravia a priaznivého vývoja maloletých, ale aj ochrana jej života a zdravia. V tejto súvislosti poukázala na ust. § 365 ods. 4 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, ďalej len „C. m. p.“ podľa ktorého v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia netreba ustanovovať maloletému procesného opatrovníka. Čo sa týka umiestnenia navrhovateľky 2/ v detskom centre, toto bolo od začiatku len krátkodobého charakteru, pričom počas neho bola cez víkend aj s ňou i mladšou dcérou - navrhovateľkou 3/ v rodinnom dome. Dočasné umiestnenie preto nemá žiadny vplyv na potrebu uloženia tejto povinnosti. Za potrebné považovala poukázať na fakt, že odporca je manipulátor a pod jeho vplyvom navrhovateľka 2/ sama nevie ako má na celú situáciu reagovať, prirodzene nechce ublížiť ani otcovi - odporcovi, ani jej. Práve z toho dôvodu je pre trestné konanie potrebné psychologické, resp. psychiatrické vyšetrenie, ktoré presahuje potreby konania o nariadení neodkladného opatrenia. Navrhovateľka 1/ zotrvala na tvrdení, že odporca dlhodobo psychicky aj fyzicky týra ju ako aj ich maloleté deti. Práve väzba je jediný dôvod, prečo odporca v týraní nepokračuje. Je presvedčená, že keby napadnutým neodkladným opatrením nemal zakázané kontaktovať ich, pokúšal by sa ich týrať psychicky na diaľku. Navrhovateľka 1/ považovala za nepravdivé tvrdenie odporcu, že sa ho dlhodobo snažila zbaviť. Nemá ani záujem získať len pre seba majetok, ktorý spoločne nadobudli. Nemá problém s tým, aby bol dom predaný a s deťmi sa z neho odsťahuje. Nie je podľa nej pravdivým ani jeho tvrdenie, že už pred vzatím do väzby prerušil kontakt s ňou a odišiel bývať k plnoletej dcére G.. K tejto zvykol chodiť na návštevu po príchode z pracovnej cesty ale potom prišiel do ich domu, kde aj prespával. Uvedené vedia potvrdiť deti, jej matka aj susedia. Navyše dcéra žije s partnerom v jednoizbovom byte v Ružomberku a tak je nepredstaviteľné, že by s nimi býval ešte aj on. Poprela tvrdenie odporcu, že sa mu chce pomstiť a že naňho žiarli. Ďalej navrhovateľka 1/ uviedla, že už dňa 10.05.2021 požiadala príslušné centrum o poskytnutie právnej pomoci v právnej veci rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a

povinností, dňa 27.05.2021 bolo vydané rozhodnutie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci a nakoľko došlo k zmene ustanoveného zástupcu dňa 14.07.2021 podala predmetný návrh na Okresný súd Ružomberok, ktorý je vedený pod sp. zn. 11P/86/2021. S rozhodnutím súdu prvej inštancie ako aj jeho odôvodnením sa preto stotožnila a navrhla, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

4. Odporca na vyjadrenie navrhovateľky 1/ písomne nereagoval.

5. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou konania (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 2, § 357 písm. d/ C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1, § 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal uznesenie okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a uznesenie okresného súdu vo výrokoch I., III., IV. vo vzťahu k navrhovateľke 1/ potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.), vo výroku II. vo vzťahu k navrhovateľke 1/ zmenil (§ 388 C. s. p.) a vo vzťahu k navrhovateľke 2/ a navrhovateľke 3/ zrušil a konanie zastavil (§ 389 ods. 1 písm. a/, § 391 ods. 1 C. s. p.).

6. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného uznesenia, dôvody odvolania odporcu a vyjadrenia navrhovateľky 1/ bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne keď nariadil, že odporca je povinný dočasne nevstupovať do označených nehnuteľností (výrok I.), dočasne sa nepribližovať k navrhovateľkám 1/, 2/, 3/ na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov, s výnimkou prípadov, keď to bude nevyhnutne potrebné za účelom uskutočnenia procesných úkonov pred orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi Slovenskej republiky (výrok II.), dočasne nekontaktovať navrhovateľky 1/, 2/, 3/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami (výrok III.) s tým, že navrhovateľka je povinná v lehote 30 dní od doručenia tohto uznesenia proti odporcovi podať žalobu vo veci samej týkajúcu úpravy vlastníckych vzťahov k označeným nehnuteľnostiam patriacim do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, pričom v prípade, že žaloba nebude v stanovenej lehote podaná, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší a to platí aj v prípade, ak bude žaloba odmietnutá alebo zamietnutá alebo ak bude konanie vo veci samej zastavené (§ 336 ods. 3, 4, § 335 CSP) (výrok IV.) a napokon navrhovateľke voči odporcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok V.).

7. Odporca v odvolaní v prvom rade poukazoval na to, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľka 1/ podala aj v mene svojich dvoch maloletých dcér - navrhovateľiek 2/ a 3/, pričom táto ich pri tomto právnom úkone - podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ako ich matka nemohla zastupovať pre rozpor jej záujmov a záujmov maloletých detí. Mal ich zastupovať opatrovník.

8. Podľa § 378 ods. 1 C. s. p. na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 161 ods. 1 C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“) (ods. 1).

10. Podľa § 61 C. s. p. procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

11. V procesnom zmysle predstavuje procesná subjektivita tzv. procesnú podmienku, ktorou rozumieme určitú procesnú danosť, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku sporovej strany, na ktorú musí súd prihliadať z úradnej povinnosti počas celého konania.

12. Podľa § 9 Občianskeho zákonníka maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku.

13. Podľa § 31 ods. 1 Zákona o rodine rodičia zastupujú maloleté dieťa pri právnych úkonoch, na ktoré nie sú spôsobilé /§ 9 Občianskeho zákonníka/.

14. Rodičia sú zákonnými zástupcami svojho maloletého dieťaťa priamo zo zákona, bez toho, aby sa k tomu vyžadovalo rozhodnutie súdu alebo iného orgánu. Obidvaja rodičia sú rovnocennými zástupcami a každý z nich môže maloleté dieťa zastúpiť samostatne, takže zásadne nie je potrebné, aby rodičia vystupovali spoločne.

15. Podľa § 31 ods. 2 Zákona o rodine žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom; v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len „kolízny opatrovník“) (ods. 2).

16. Zastúpenie maloletého dieťaťa rodičom zákon vylučuje pri právnych úkonoch, kde je možnosť stretu (kolízie) záujmov medzi rodičmi a deťmi, alebo možnosť stretu záujmov medzi deťmi navzájom. O stret záujmov medzi rodičmi a deťmi pôjde nielen v prípade, kedy rozpor záujmov zástupcu so záujmami zastúpeného existuje a je v konaní zistený; ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine rozširuje ochranu maloletých i na prípady, kedy stret záujmov len hrozí, pričom však nemusí vôbec nastať. Z hľadiska záveru o rozpore záujmov teda stačí pravdepodobnosť kolízie záujmov, ktorá je daná vždy, ak uplatňuje rodič a maloletého dieťa v občianskom súdnom konaní nároky, ktorých základ, popr. výška sú vzájomne podmienené. V prípade, ak nemôže dieťa zastúpiť žiadny z rodičov, pretože hrozí stret ich záujmov, ustanoví súd dieťaťu opatrovníka, ktorý bude dieťa v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať. V takom prípade potencionálne hroziacej kolízii záujmov je zákonný zástupca vylúčený zo zastupovania a jeho procesné úkony učené za dieťa sú neúčinné.

17. V danej veci je predmetom právny úkon - podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia navrhovateľkou 1/ - matkou ako zákonnou zástupkyňou aj v mene maloletých navrhovateľiek 2/ a 3/ smerujúci voči odporcovi ako ich otcovi ako zákonnému zástupcovi. Podľa odvolacieho súdu pre stret záujmov medzi rodičmi a deťmi nemohla navrhovateľka 1/ ako zákonná zástupkyňa podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia namiesto nich. K podaniu návrhu v mene maloletých detí - navrhovateľiek 2/ a 3/ bol oprávnený ich opatrovník podľa ust. § 31 ods. 2 Zákona o rodine. Ide o hmotnoprávneho opatrovníka ustanoveného pre vykonanie predmetného úkonu podľa právnej úpravy v zmysle § 61 Zákona o rodine, po splnení ktorého jeho funkcia automaticky zaniká. Navrhovateľka 1/ vo vyjadrení k odvolaniu poukazovala v tejto súvislosti na ust. § 365 ods. 4 C. m. p. podľa ktorého v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia netreba ustanovovať maloletému procesného opatrovníka. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že ňou uvádzané ustanovenie sa vzťahuje na ust. § 365 ods. 1 C. m. p. prostredníctvom ktorého sa má poskytnúť maloletému dieťaťu bezprostredná ochrana v situácii, keď sa ocitne vo vážnom ohrození alebo narušení života alebo zdravia a priaznivého vývoja sa ocitne bez akejkolvek starostlivosti. Teda na iný prípad ako ide v tejto veci.

18. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval odvolanie odporcu v tejto časti za dôvodné. Uznesenie okresného súdu preto vo vzťahu k navrhovateľkám 2/ a 3/ pre procesnú vadu spočívajúcu v nedostatku procesnej podmienky ako neodstrániteľnej podľa § 389 ods. 1 písm. a/ C. s. p. zrušil a podľa § 391 ods. 1 C. s. p. konanie zastavil.

19. Následne sa odvolací súd zaoberal preskúmaním napadnutého uznesenia vo vzťahu k navrhovateľke 1/.

20. Inštitút neodkladného opatrenia je procesným inštitútom, ktorý umožňuje poskytnúť rýchlu ochranu porušeným alebo ohrozeným subjektívnym právam strán konania. Neodkladné opatrenie možno nariadiť ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery strán konania alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Aby mohol súd vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, musí jeho navrhovateľ osvedčiť aspoň základné skutočnosti umožňujúce prijať záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, ako aj o potrebe neodkladnej úpravy pomerov, či obavy z ohrozenia exekúcie. Pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení ide o osvedčovanie tvrdených skutočností, čo na rozdiel od dokazovania znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie. Dôkazné bremeno spočíva výlučne na navrhovateľovi neodkladného opatrenia a jeho návrh by mal obsahovať všetky náležitosti umožňujúce jeho meritórne vybavenie. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia je teda výlučne vecou strany konania, ktorá navrhuje nariadenie neodkladného opatrenia, produkovať príslušné tvrdenia a tieto

podložiť dostatočnými dôkazmi, z ktorých súd vyvodí záver o prípustnosti a opodstatnenosti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. V štádiu, kedy súd rozhoduje o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nie je totiž časový priestor na vykonávanie rozsiahleho dokazovania (§ 328 ods. 2 C. s. p.) a súd pri rozhodovaní vychádza z obsahu návrhu a zo skutočností, ktoré boli osvedčené.

21. Podľa § 329 ods. 2 C. s. p. pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

22. Podľa § 325 ods. 2 písm. e/, g/ a h/ C. s. p. neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby nevstupoval dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia; písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená; sa na určenú vzdialenosť neprilblžovala alebo iba obmedzene prilblžovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

23. Uvedené neodkladné opatrenia sú účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky násillia a patria medzi právne nástroje, ktoré umožňujú rýchlu právnu úpravu situácie, ktorá smeruje k ochrane osôb, ktoré sa ocitnú v pozícii obetí domáceho násillia. Právo nebyť vystavený násilliu alebo jeho bezprostrednej hrozbe je základným ľudským právom. Právo každej osoby na ochranu pred akoukoľvek formou násillia vyplýva nielen z Ústavy Slovenskej republiky, ale aj z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Za násillie je pritom potrebné považovať akýkoľvek útok vedený voči fyzickej osobe alebo aj psychickej integrite človeka, ktoré spôsobuje tejto osobe ujmu.

24. V súvislosti s domácim násillím je preto mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násillníka s obeťou, keďže najvhodnejší priestor má násillník v domácom prostredí obeť. Z vedeného dôvodu boli aj sformulované neodkladné opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. e/ g/, h/ C. s. p., ktorých účelom je poskytnúť ohrozenej strane neodkladnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jej postavenia aj za cenu, že skutkový stav veci nie je náležite zistený. V uvedených neodkladných opatreniach nie je rozhodujúce, aký vzťah má strana sporu, ktorá je podozrivá z násillia k nehnuteľnosti, dôležité je, že v nej býva obeť násillia, ktorú je potrebné dočasne ochrániť. Právo na ochranu života a zdravia je absolútne a silnejšie ako právo obydliá, resp. vlastnícke právo.

25. Pred nariadením neodkladného opatrenia podľa ust. § 325 ods. 2 písm. e/, g/, a h/ C. s. p. preto postačuje, ak je osvedčené dôvodné podozrenie z násillia alebo možného ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity. Osvedčenie dôvodného podozrenia z násillia alebo možného ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvýš pravdepodobná. Dôvodné podozrenie z násillia a možnosť ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity sa v takomto prípade preukazuje predovšetkým listinnými dôkazmi, keďže ide o konanie z hľadiska procesného maximálne zrýchlené.

26. Po vyhodnotení predložených listinných dôkazov a skutočností uvedených v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a odvolaní odporcu odvolací súd dospel, rovnako ako súd prvej inštancie, k záveru, že v danom prípade boli splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 325 C. s. p. Navrhovateľka 1/ osvedčila skutočnosť, že je s odporcom bezpodielovou spoluvlastníčkou označených nehnuteľností. Aj potrebu neodkladnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi konania skutočnosťami, z ktorých možno vyvodit', že zo strany odporcu došlo k násillnému konaniu voči nej, ktoré je spôsobilé ohroziť jej telesnú alebo duševnú integritu v rozsahu a intenzite, ktorá je nevyhnutná na nariadenie neodkladného opatrenia. V tejto súvislosti predložila uznesenie okresného súdu o vzatí odporcu do väzby, ktorému predchádzalo trestné oznámenie ňou podané a vydanie uznesenia o vznesení obvinenia odporcovi za skutky voči nej majúce znaky zločinu týrania blízkej osobe a zverenej osoby. Tak ako už bolo vyššie konštatované, pre účely neodkladného opatrenia nie je nevyhnutné, aby násillné správanie odporcu bolo jednoznačne a spoľahlivo preukázané ale postačuje osvedčenie dôvodného podozrenia z násillia, ktoré v danom prípade odvolací súd tiež považoval za osvedčené.

27. Zákaz alebo obmedzenie prilblženia sa na určitú vzdialenosť v zmysle neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h/ C. s. p. ako menej závažný zásah do osobných slobôd povinného, je

ex lege podmienený tým, že zakázaným správaním by telesná alebo duševná integrita navrhovateľa mohla byť ohrozená. Vo vzťahu k súdom uloženú uvedenú povinnosť vo výroku II. nepribližovať sa k navrhovateľke 1/ na vzdialenosť menšiu ako 30 metrov odvolací súd uvádza, že považuje tiež za dôvodné uložené obmedzenie z dôvodu možnosti ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity navrhovateľky 1/ súvisiacej s dôvodným podozrením z násillia odporcu voči nej. Pokiaľ odvolací súd uznesenie okresného súdu ohľadom uvedeného výroku zmenil dôvodom bolo, že vzdialenosť 30 metrov považoval za značnú. Za primeranú aj v súvislosti s okolnosťami bežného života a dostatočne ochraňujúcu vzdialenosť považoval vzdialenosť 5 metrov s výnimkou prípadov, keď to bude nevyhnutne potrebné za účelom uskutočnenia procesných úkonov pred štátnymi orgánmi Slovenskej republiky. Vo zvyšnej časti preto návrh navrhovateľky zamietol.

28. Zároveň z dôvodu zachovania telesnej a duševnej integrity navrhovateľky 1/ aj odvolací súd považoval za dôvodný návrh navrhovateľky 1/ spočívajúci v uložení odporcovi zákazu jeho kontovania navrhovateľku 1/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo iným prostriedkami (§ 325 ods. 2 písm. g/ C. s. p.) nakoľko je dôvodná obava, že odporca by na navrhovateľku 1/ v súvislosti s trestným stíhaním ovplyvňovaním pôsobil.

29. S vyššie uvedenými výrokmi I., II. a III. súvisel aj výrok IV. rozhodnutia okresného súdu týkajúci sa poučenia navrhovateľky 1/ o možnosti podať žalobu vo veci samej a to s poukazom na ust. § 336 ods. 1 vety prvej C. s. p., ktorý odvolací súd považoval za správny. K splneniu uloženej povinnosti zo strany navrhovateľky 1/ aj došlo podaním návrhu na vylúčenie odporcu z užívania označených nehnuteľností (č.l. 43 písmu).

30. Odvolanie odporcu odmietajúceho tvrdenia navrhovateľky 1/ ohľadom jeho správania sa k nej odvolací súd nepovažoval za dôvodné. Uvedené sa týka aj jeho návrhu oboznámiť sa s vyšetrovacím spisom a to najmä s výpoveďou navrhovateľky 2/. Dôvodom sú závery týkajúce sa osvedčenia o podozrení z násillia z predložených listín. Uvedené sa týka aj nahrávky telefonického rozhovoru, ktorý dôkaz naviac ani nebol ním predložený. Na poukazovanie odporcu na to, že zo samotného návrhu ako ani z odôvodnenia napadnutého uznesenia nie je zrejmé v čom má spočívať potreba bezodkladne upraviť pomery v zmysle podaného návrhu keď on je vo väzbe a navrhovateľku 1/ ani deti nemá ako kontaktovať ani sa k nim približovať, odvolací súd neprihliadol. Aj keď je totiž odporca momentálne vo výkone väzby, dôvodnosť nariadenia neodkladného opatrenia je daná vzhľadom na možnosť jeho prepustenia z väzby ako to konštatoval aj okresný súd. Pokiaľ ide o jeho tvrdenie, že prerušil kontakt s navrhovateľkou 1/ ešte predtým ako bol vzatý do väzby tým, že odišiel bývať k dcére G., tak uvedené ničím nepreukázal a navrhovateľka 1/ toto tvrdenie považovala za nepravdivé. Pokiaľ malo byť podľa odporcu dôkazom, že navrhovateľke 1/ ide len o riešenie majetkových otázok, nakoľko doposiaľ nepodala na súd návrh na rozvod manželstva či úpravu práv a povinností rodičov k deťom na čas do rozvodu, tak táto vo vyjadrení označila spisovú značku veci, pod ktorým bol návrh na okresnom súde ňou podaný. Uvedené tak tiež potvrdzuje obavu navrhovateľky 1/ zo správania odporcu.

31. Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu vo výrokoch I., III., IV. vo vzťahu k navrhovateľke 1/ ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1 C. s. p.), vo výroku II. vo vzťahu k navrhovateľke 1/ zmenil (§ 388 C. s. p.) a vo vzťahu k navrhovateľke 2/ a navrhovateľke 3/ zrušil a konanie zastavil (§ 389 ods. 1 písm. a/, § 391 ods. 1 C. s. p.).

32. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že navrhovateľke 1/ majúcej úspech v konaní priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Návrhu navrhovateľky 1/ nebolo vyhovené len časti týkajúcej sa požadovanej vzdialenosti vo vzťahu k zákazu približenia sa odporcu k nej s výnimkou uskutočnenia procesných úkonov pred štátnymi orgánmi Slovenskej republiky, čo nemožno považovať za jej neúspech v konaní. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

33. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).